

# Uluslararası Standart Kayıt Kodu (ISRC) Kılavuzu

*3. Baskı, 2009, Uluslararası ISRC Ajansı (IFPI Sekreterliği), LONDRA  
© 2009 IFPI Sekreterliği*

Bu çalışma, Creative Commons (Yaratıcı Ortak Varlıklar) Atıfta Bulunma-İşleme Olmayan Eserler 2.0 Birleşik Krallık: İngiltere & Wales Lisansı ile lisanslanmıştır. Bu lisansın bir kopyasını görmek için

<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/2.0/uk/>

adresini ziyaret edebilir veya Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, ABD adresine mektupla ulaşabilirsiniz.

Başka kullanımlar için (çeviri dâhil) gereken izinlerin alınması için Uluslararası ISRC Ajansı'na (IFPI Sekreterliği) başvurulması gerekmektedir.

Güncel bilgilerin kullanılmasını temin etmek için, bu belgenin kopyalanmasındansa [www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc) adresindeki ISRC internet sitesine bağlantı verilmesi tercih edilir.

Bu 3. Baskı, 2003 baskısının (2. baskı) ufak değişikliklerle gözden geçirilmiş biçimi olup, artık ISRC internet sitesinde bulunan Ulusal Ajanslar listesi çıkarılmıştır. Daha önemli gözden geçirme ve değişiklikler içerecek olan bir sonraki baskıda yer alması gerektiğini düşündüğünüz konularla ilgili memnuniyetle değerlendireceğimiz önerilerinizi [isrc@ifpi.org](mailto:isrc@ifpi.org) adresine gönderilebilirsiniz.

## 1 İçindekiler

1 İçindekiler .....	2
2 Arka Plan.....	5
3 ISO 3901:2001 Açıklaması .....	5
3.1 ISRC'nin Kapsamı ve Amacı .....	5
3.2 ISRC İlkeleri.....	6
3.3 ISRC'nin Faydaları.....	6
3.4 ISRC sisteminin sevk ve idaresi.....	7
3.4.1 Uluslararası Sevk ve İdare .....	7
3.4.2 Ulusal Sevk ve İdare .....	8
3.5 ISRC'nin Tanımı .....	9
3.5.1 Genel.....	9
3.5.2 Ülke Kodu.....	10
3.5.3 Kayıt Kodu .....	10
3.5.4 Yıl Kodu .....	11
3.5.5 Tanımlama Kodu .....	11
3.6 Ses ve Müzik Video Kayıtları arasındaki Ayrım.....	12
3.7 ISRC'nin Kodlanması.....	12
3.7.1 Yoğun Disk (CD).....	13
3.7.2 Mini Disk .....	13
3.7.3 Ses DVD'si .....	13
3.7.4 Video DVD'si .....	13
3.7.5 Süper Ses CD'si.....	13
3.7.6 VHS Müzik Video ve diğer analog teyp formatları.....	13
3.7.7 Elektronik Ortamda Dağıtılan Müzik.....	13
3.7.8 MP3'ler .....	14
4 Uygulama Esasları.....	14
4.1 İlkeler.....	14
4.1.1 Yaratıcı Girdi .....	14
4.1.2 Ayrı Kullanım.....	14
4.1.3 Yeniden kullanamama .....	14
4.1.4 Formattan Bağımsız Olma.....	14

4.1.5 Repertuvar Veritabanlarına Kayıt .....	14
4.2 Sevk ve İdare .....	15
4.2.1 Ulusal Ajanslar Tarafından Sevk ve İdare.....	15
4.2.2 Kayıt Ettirenler Tarafından Sevk ve İdare .....	15
4.3 ISRC uygulaması örnekleri.....	16
4.4 Bağlantılı Video Varlıkları .....	16
4.5 Konser Videoları.....	17
4.6 Telif Hakkı Süresi Sona Eren Kayıtlar.....	17
4.7 Çoklu Kanal Remiksler .....	17
4.7.1 Kayıt Tutma.....	18
4.7.2 Taşıyıcılara Kodlama .....	18
4.7.3 Yıl Kodu .....	18
4.8 Yıl Kodu .....	18
4.9 Özel Şartlara İlişkin Tavsiyeler.....	19
4.9.1 Remiksler/ Düzenlemeler / Stüdyo Kayıtları.....	19
4.9.2 Çalma süresinin değişmesi.....	19
4.9.3 Özel Durumlar.....	19
4.9.4 Derlemeler (potpuriler) .....	20
4.9.5 Var olan kayıtlara ISRC tahsis edilmesi .....	20
4.9.6 Tarihsel kayıtların restorasyonu .....	21
4.9.7 Aracılara satılan, lisanslanan veya onlar tarafından dağıtılan kayıtlar .....	21
4.9.8 Lisanslanmış repertuvar.....	21
4.9.9 Bölünmüş paylar .....	21
4.9.10 Yeniden masterleme.....	21
4.9.11 Klasik Repertuvar .....	21
4.9.12 Zil Sesleri .....	22
4.10 Yazılımda ISRC Uygulaması.....	22
5 ASGARİ ÜST VERİ GEREKSİNİMLERİ .....	22
6 VERİ ALIŞVERİŞİ STANDARTLARI .....	23
7 ULUSAL AJANS GÖREVLENDİRMESİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	23
7.1 Ulusal Ajansların Görevlendirilmesi Prosedürü .....	23
7.2 Ulusal Ajansların Rapor Verme Süreci.....	24
8 TERİMLER SÖZLÜĞÜ .....	25
EK BİR: AJANSLARIN LİSTESİ .....	27
EK İKİ – ULUSAL ISRC AJANSLARI GÖREVLENDİRME BAŞVURUSU .....	28

Arka Plan .....	28
Bölüm 1 – İletişim Bilgileri.....	28
Part 2 – Görevlendirilme Gerekçesi .....	28
Part 3 – Görevi Yerine Getirme Kabiliyeti .....	28

## 2 Arka Plan

Bu kılavuz, Uluslararası Standart Kayıt Kodunun (ISRC) uygulanmasına rehberlik etmek üzere tasarlanmıştır.

ISRC, uluslararası kayıt endüstrisi tarafından ses ve müzik video kayıtlarını tanımlama ihtiyacını karşılamak üzere Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) vasıtasıyla geliştirilmiştir. Güncel hali ISO 3901:2001 Uluslararası Standardı olarak bilinmektedir.

ISO, ulusal standartlar kurumlarından oluşan dünya çapında bir birliktir. ISO 3901:2001, bilgi ve belgelemeden sorumlu Teknik Kurul ISO/TC 46 ve sunum, tanımlama ve açıklamadan sorumlu 9. Alt Kurul tarafından hazırlanmış ve yürütülmektedir; özgün standardın 1986 yılında kabulünün ardından 2001 yılında uluslararası bir standart olarak onaylanmıştır.

Uluslararası Fonogram Endüstrisi Birliği (IFPI) 1988 yılından itibaren üyelerine ses kayıtlarının ve kısa müzik videolarının tanımlanmasında ISRC'nin uluslararası bir araç olarak benimsenmesini tavsiye etmektedir.

1989 yılında ISO tarafından ISRC için Uluslararası Kayıt Merkezi olarak tayin edilen IFPI Sekreterliği, Uluslararası ISRC Ajansı olarak görev yapmaktadır ve 1989 yılından bu yana Uluslararası Ajans tarafından 49 Ulusal Ajans görevlendirilmiştir.

Bu ISRC Kılavuzu, sistemin nasıl çalıştığını ve ISRC'lerin doğru olarak tahsis edilmesi için yapılması gerekenleri açıklamaktadır. Geri çekilmiş olan ISRC Pratik Rehberin önceki baskıları tamamen gözden geçirilip değiştirilerek oluşturulmuştur. ISO 3901:2001'in gözden geçirilmiş halinde bulunan değişiklikleri yansıtmaktadır.

Bu ISRC Kılavuzu, ISRC'nin kullanımı ve yerine getirilmesinde kabul edilmiş uygulamaları yansıtmak üzere yıllık bazda yeniden yayımlanacaktır.

## 3 ISO 3901:2001 Açıklaması

### 3.1 ISRC'nin Kapsamı ve Amacı

Uluslararası Standart Kayıt Kodu (ISRC) ses kayıtlarını ve müzik videolarını uluslararası çapta tek olacak biçimde tanımlama yolu sağlar. Bu kılavuzun amaçları dâhilinde, müzik videosu, başlangıç olarak bir izin (track) piyasaya sunulmasını desteklemek üzere üretilmiş kısa bir müzik videosu olarak tanımlanmaktadır.

ISRC, fiziki ürünleri ('taşıyıcıları') değil, ses kayıtlarını ve müzik video kayıtlarını tanımlamaktadır ve bir arada var olduğu mevcut ürün katalog numaralandırma sistemleriyle çelişki içinde bulunmamaktadır.

ISRC dijital olarak dağıtılan bir paketi de tanımlamamakla beraber böyle bir pakette yer alan ses ve müzik video kayıtlarının birer ISRC ile tanımlanmış olması gerekmektedir.

ISRC, ses kayıtları oluşturan herhangi bir kişi veya kuruluşun, endüstri birlikleri veya başka kuruluşlara üyeliğine veya yandaşlığına bakılmaksızın, ISRC'leri verebileceği biçimde yapılandırılmıştır.

### 3.2 ISRC İlkeleri

Her farklı kaydın kendine özel, eşsiz bir ISRC'si olmalıdır.

ISRC, genel olarak, bir kaydın haklarının ilk sahibi veya daha önce ISRC verilmemişse güncel sahibi tarafından verilir. Bir kaydı yaşam süresi boyunca tanımlayan ISRC, ses kayıtları ve müzik videoları yapımcılarının (plak şirketleri), telif hakkı kuruluşlarının, yayın kuruluşlarının, kütüphanelerin, lisans sahiplerinin vs. kullanımına yönelik olarak tasarlanmıştır.

Her yeni veya maddi olarak değişikliğe uğramış kayıt için yeni bir ISRC verilmesi gerekir (bkz. Kısım 4.9.1 Remiksler/ Düzenlemeler/ Stüdyo Kayıtları). Bir başka kayıt için halihazırda tahsis edilmiş bir ISRC yeniden kullanılamaz. Bkz. Kısım 4.1.3 Yeniden kullanamama.

Bir kaydın satılması veya lisanslanması ve ardından değiştirilmeden piyasaya sürülmesi durumunda, ISRC aynı kalır.

### 3.3 ISRC'nin Faydaları

ISRC, kayıtların sahipliği ve kullanımına dair doğru bilgi alışverişini kolaylaştırmak ve kayıtlara ilişkin hakların yönetilmesini sadeleştirmek üzere geliştirilmiştir. Ses ve müzik video kayıtlarını tanımlamak için küresel, özgün bir yöntemdir.

Piyasaya sürüldükleri formata bakılmaksızın, piyasaya sunulan bütün ses ve müzik video kayıtlarının tanımlanması yoluyla, ISRC, bu kayıtların müzik değer zinciri boyunca izlenebilmesine olanak sağlar.

Ses ve müzik video kayıtlarının potansiyel kullanıcıları da güncel hak sahipleri hakkında daha kolaylıkla bilgi edinecektir, çünkü repertuar veritabanları ISRC ile bu bilgiyi sağlayacaktır.

Ayrıca, pek çok bölgede korsanlığa karşı mücadelede ISRC bir araç halini almaktadır.

Bütün olarak müzik topluluğunun ISRC sistemini kabul etmesi aşağıdaki faydaları sağlamaktadır:

1. Kayıt tanımlama için dünya çapında kabul edilmiş standart olan ISRC, uluslararası çapta kolaylıkla kabul edilip uygulanabilir ve farklı veritabanlarının ve sistemlerin karşılıklı çalışmasına olanak tanır.
2. ISRC kodlama sistemi, tüketici elektroniği alanında geliştirilen standartlar ile uyumludur. Uygun dijital ve üretilmiş kayıt ortamına dâhil edildiğinde, donanım cihazları tarafından okunabilir.

3. ISRC, elektronik telif hakkı yönetim sistemlerinde ve Dijital Hakların Yönetimi sistemlerinde giderek daha çok kullanılmaktadır.

4. ISRC'nin uygulanması uygun maliyetlidir; ISRC, özel cihaz yatırımı gerektirmeksizin faaliyete sokulabilir. Yalnızca, ISRC kullanan kuruluş içinde ISRC idaresi ile uğraşabilecek bir yapıya gereksinim duyar.

### 3.4 ISRC sisteminin sevk ve idaresi

ISRC sisteminin sevk ve idaresi iki düzeyde gerçekleştirilir:

#### 3.4.1 Uluslararası Sevk ve İdare

ISRC sisteminin uluslararası sevk ve idaresi, Uluslararası ISRC Ajansı'nın (IFPI Sekreterliği) elindedir.

Uluslararası Ajansın adresi:

Uluslararası ISRC Ajansı

IFPI Sekreterliği

10 Piccadilly

Londra W1J 0DD

Birleşik Krallık

Telefon: +44 (0) 20 7878 7900

Faks: +44 (0) 20 7878 6832

Eposta: [isrc@ifpi.org](mailto:isrc@ifpi.org)

İnternet sitesi: [www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc)

Uluslararası ISRC Ajansı'nın sorumlulukları:

1. Sistemin dünya çapında kullanımını teşvik etmek;
2. Ulusal (veya bölgesel) ISRC Ajanslarını görevlendirmek ve görevlendirilmiş Ulusal ISRC Ajanslarının listesini tutmak;
3. Ulusal ISRC Ajansı bulunmayan bölgeler adına ISRC sistemini idare etmek;
4. ISRC sisteminin etkin olarak uygulanması için yol ve yöntemler önermek ve bunları dönem dönem yayımlamak;
5. ISRC sisteminin uygulanmasına ilişkin soruları yanıtlamak;

6. Etkinlikleri, ISRC'nin dünya genelinde benimsenmesi ve ISO 3901 metninin geçerliliğinin devamı üzerine ISO'ya yıllık olarak rapor vermek ve gereken değişiklikler üzerine tavsiyede bulunmak.

### 3.4.2 Ulusal Sevk ve İdare

ISRC'nin bölgelerdeki sevk ve idaresi, Kayıt Ettirenler ile ISRC Ajansı arasındaki bağlantıyı kuran ajanslara devredilmiştir.

Görevlendirilmiş ISRC Ajanslarının listesi Ek Bir'de bulunmaktadır: Ajansların listesi, ayrıca Uluslararası ISRC Ajansı internet sitesinde de ([www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc)) bulunmaktadır. Tamamen güncel tutulmaktadır.

Ulusal Ajansların görevleri:

1. Ulusal Ajans, endüstri birlikleri veya diğer kuruluşlara üyeliklerine veya yandaşlıklarına bakılmaksızın, bölgelerinde ses kayıtlarını ve müzik video kayıtlarını tescil ettirmek isteyenlere Kayıt Kodları tahsis etmek;
2. Bütün Kayıt Ettirenlere ilgili Ülke Kodunu bildirmek;
3. ISRC sisteminin kullanımını kayıt endüstrisi ve diğer kişi ve kuruluşlar nezdinde teşvik etmek ve kendi bölgelerinde çıkarılan bütün ses kayıtlarına ve müzik video kayıtlarına bir ISRC tahsis edilmesini sağlamak;
4. Piyasa sürülürken ISRC tahsis edilmemiş olan ses kayıtlarına uygun biçimde ISRC tahsis edilmesini sağlamak;
5. Bütün Kayıt Kodlarının ve tahsis edildikleri varlıkların kaydını tutmak ve ISO 3901:2001, Ek A.5.2 uyarınca bir liste tutmak:

Ülke Kodu	Kayıt Kodu	Kayıt Ettiren (Adı, Adresi ve diğer iletişim bilgileri)	İletişim kurulacak birim veya kişi (gerekliyorsa)	Kayıt Kodunun Verildiği Tarih
-----------	------------	---	---	-------------------------------

6. Bölgelerinde tahsis edilen Kayıt Kodlarına (yukarıdaki gibi) ve ISRC'nin uygulanmasına ilişkin Uluslararası ISRC Ajansı'na yıllık olarak rapor vermek;

7. Uygun olduğu hallerde, sistemin pratik uygulamasına dair ana esasları Kayıt Ettirenlere yerel dillerde sunmak ve tutarsızlıkları önlemek için Uluslararası ISRC Ajansı ile işbirliği halinde işleyiş sorunlarını çözüme kavuşturmak;

8. Ülkesinde ISRC ile ilişkili bütün konularda denetçi ve arabulucu görevi görmek ve uygun olduğu hallerde Uluslararası ISRC Ajansı'ndan tavsiye almak;



9. Bölgelerinde piyasaya sürülen bütün ses kayıtlarının ve müzik video kayıtlarının, Ajansın kendisi veya ulusal ya da bölgesel bazda bir başka kuruluş tarafından yönetilen uygun repertuar veritabanlarına dâhil edilmesini sağlamak.

### 3.5 ISRC'nin Tanımı

Aşağıdaki tanım, ISO 3901: 2001 Uluslararası Standardını özetler ancak onun yerine geçmez. Açıklama gereken durumlarda, geçerli olan ISO belgesine başvurulmalıdır. ISO 3901: 2001'in kopyaları ulusal standartlar kurumlarından ve doğrudan ISO'dan ([www.iso.org](http://www.iso.org)) edinilebilir.

#### 3.5.1 Genel

ISRC, kaydın her değişik biçimi için yalnızca bir tanımlayıcı kodun tahsis edildiği, ses ve müzik video kayıtları için benzersiz bir kimlik tanıtıcıdır.

Kod tahsis amaçları dâhilinde, ISRC farklı unsurlarına ayrılır. Ancak kodun kullanımında, ses veya müzik video kaydını temsil eden numaranın bütünüdür ve herhangi tek bir unsura göre bir önem atfedilemez. Özel olarak, Kayıt Kodunun (bkz. Kısım 3.5.3. Kayıt Kodu) güncel bir hak sahibini tanımladığı varsayılmaz, çünkü kodun tahsisinden sonra kayıt el değiştirmiş olabilir. Ayrıca haklar bölgeden bölgeye farklılık gösterebilir. Dahası, yıl kodunun kayıt yılı olduğu varsayılmaz. Çünkü ses kaydının piyasaya sürüldüğü yıl olsun ya da olmasın, ISRC'nin tahsis edildiği yılı temsil eder (bkz. Kısım 3.5.4 Yıl Kodu)

Abecesyasal bir kod olan ISRC'de, rakamlar (0-9 arasındaki Arap rakamları) ve Latin alfabesinin 26 harfi kullanılır. ISRC, ülkeyi (2 karakter), Kayıt Ettireni (3 karakter), Kayıt Yılı (2 rakam) ve Tanımlamayı (5 rakam) temsil eden on iki karakterden oluşur. Görsel tanıtım için, kısa çizgilerle ayrılan dört unsura bölünür ve bir ISRC kodunun önünde her zaman ISRC harfleri bulunmalıdır. Ancak kısa çizgiler ISRC'nin parçası değildir. ISRC'nin bilgisayar yazılımındaki sunumu için bkz. Kısım 4.10 ISRC Yazılımda Uygulanması. Unsurlar aşağıdaki sırada görülür:

- Ülke Kodu
- Kayıt Kodu
- Yıl Kodu
- Tanımlama Kodu

ISRC'nin yapısı aşağıdaki örnekte gösterilmektedir:

ISRC FR - Z03 - 98 – 00212				
ISRC	FR	Z03	98	00212
Kod tanımlayıcı	Ülke Kodu (2 karakter) FR = Fransa	Kayıt Kodu (3 karakter) Z03 = Mercury Fransa	Yıl Kodu (2 rakam) 98 = 1998	Tanımlama Kodu (5 rakam)

### 3.5.2 Ülke Kodu

Ülke Kodu, Kayıt Ettirenin ikamet ettiği ülkeyi tanımlar. Kayıt Ettiren, farklı ülkelerde faaliyetleri bulunan bir grubun parçasıysa, aşağıdakilerden birini seçebilir:

- (i) Yerel faaliyette bulunan kuruluşun bulunduğu ülkede kayıt yaptırmak, veya
- (ii) Uluslararası merkezin bulunduğu ülkede kayıt yaptırmak.

Bu karar verilirken, repertuar veritabanlarının işleyişi ve endüstri genelindeki diğer etkinlikler dikkate alınmalıdır. Kayıt Ettirenlerin konu ile ilgili olarak Ulusal Ajanslarına danışmaları tavsiye edilir.

Ülke Kodu, ISO 3166-1-Alpha-2 standardına göre Ülkeye tahsis edilen iki harften oluşur. ISO 3166'nın kopyaları Ulusal standartlar kurumlarından ve doğrudan ISO'dan ([www.iso.org](http://www.iso.org)) edinilebilir. ISO 3166 için Sürdürme Ajansı olarak görev yapan ISO, internet sitesinde Ülke Kodlarının listesini ücretsiz olarak yayımlamaktadır - [http://www.iso.org/iso/country\\_codes.htm](http://www.iso.org/iso/country_codes.htm). Uluslararası ISRC Ajansı, her Ulusal Ajansa bölgesi için doğru kodu bildirecektir. Ulusal Ajanslar da bütün Kayıt Ettirenlere ulusal Ülke Kodunu bildirirler.

#### Örnekler:

FR = Fransa

JP = Japonya

GB = Birleşik Krallık

### 3.5.3 Kayıt Kodu

Kayıt Kodu, bir ISRC'de Tanımlama Kodunu veren kuruluşu tanımlar. Genel olarak ISRC'ler, Pre-Master nihai yapımın hazırlanmasından önce tahsis edildiğinden dolayı, Kayıt Kodu, normal olarak,

kaydın asıl yapımcısını yansıtacaktır. Ancak ISRC'si tahsis edilmeden önce yapımcı bir kaydı bütün haklarıyla birlikte satarsa, ISRC tahsis edileceği zaman Kayıt Ettiren olarak yeni sahibinin değerlendirilmesi gerekir.

Acebesayısal olan Kayıt Kodu, her biri rakam ya da harf olabilecek üç karakterden oluşur. Bu da bölge başına azami 46,656 Kayıt Kodu kapasitesi sağlar. Ulusal Ajanslar, yerel koşullar ve gelenekler doğrultusunda uygun kodları tahsis ederken bölgeleri içinde benzersiz olmalarını sağlayacaklardır.

Kayıt Kodu, ISRC'leri tahsis etmek isteyen bir kuruluşun başvurusu üzerine Ulusal Ajanslar tarafından verilir. Ulusal ISRC Ajansları, başvuran herkese, Ulusal Ajans olarak görev yapan örgüte üyeliklerine veya yandaşlıklarına bakılmaksızın, Kayıt Kodu tahsis etmelidir. Ulusal Ajanslar, Kayıt Kodları tahsis masraflarını karşılamak için makul bir ücret talep edebilirler ancak genel uygulamada bu görev ücretsiz olarak yerine getirilir.

#### 3.5.4 Yıl Kodu

Yıl Kodu unsuru, ISRC'nin kayda tahsis edildiği yılı tanımlar.

Bu tahsis normalde kaydın Pre-Master nihai yapımının hazırlığının tamamlandığı yılda gerçekleşir. Yıl Kodu, ISRC'nin tahsis edildiği yılın son iki rakamından oluşur (bkz. Kısım 4.8 Yıl Kodu)

ISO 3901'in önceki biçimlerinde ve ilgili belgelerde bu alanın tanımı olarak kayıt yılından bahsediliyordu. Bu uygulama, ISO 3901: 2001'e uygun değildir. Tahsis yılının kullanılması, kodun tek olmasını sağlamayı kolaylaştırır, zira eş kod verilmesini önlemek amacıyla daha önceki yıllarda verilmiş ISRC'lerin listesine bakılması gerekmeyecektir. Kayıt yılı önemli bir bilgidir ancak Yıl Kodu unsurunun kendisinden değil kayıtla ilişkili üst verilerden edinilmelidir.

#### Örnekler:

1992 için 92

2000 için 00

Yıl Kodu yalnızca iki rakam uzunluğunda olsa da, ISRC'nin uygulamasında "2000 Yılı" sorunu ('Y2K') çıkmamaktadır.

#### 3.5.5 Tanımlama Kodu

Tanımlama Kodu, Kayıt Ettiren tarafından belirlenen beş rakamdan oluşur. Tanımlama Kodu sayıları tercihen sıralı olarak belirlenmeli ve aynı takvim yılı içinde aynı Tanımlama Kodlarının asla birden fazla kere kullanılmamasına dikkat edilmelidir.

Sistemleri tekliği sağlayabilen Kayıt Ettirenler, Tanımlama Kodlarını istedikleri biçimde tahsis etme özgürlüğüne sahiptir, örneğin, rakam aralığını iş birimleri arasında bölebilirler.

Tanımlama Kodu her zaman beş rakam uzunluğunda olmalıdır. Tanımlama Kodunun beş rakamdan az olduğu durumda soldan sıfır eklenerek beş rakama getirilmelidir, örneğin, '00013'.

### 3.6 Ses ve Müzik Video Kayıtları arasındaki Ayrım

Ulusal mevzuat genellikle ses kayıtlarındaki ve müzik video kayıtlarındaki hakların idaresini birbirinden ayırdığı için (örneğin, fonogramlar veya videogramlar), ISRC tahsis edilmesi yöntemlerinin de hakların yönetimini kolaylaştırmak için işitsel ve görsel-işitsel formatlar arasında ayrım gözetmesi tavsiye edilir.

Görevlendirilen ISRC ajansları bu ayrımın uygulanması için uygun yöntemi kararlaştırabilirler. Olası iki yöntem aşağıdaki gibidir:

1. Kayıt Kodu abecesayısal olup üç karakterden oluşuyorsa, görevlendirilen ISRC ajansları bu kodu kendi gereksinimlerine uyacak biçimde tayin edebilirler. Örneğin, hem ses kayıtlarını hem müzik videolarının yapımını gerçekleştiren şirketlere bu formatların her biri için ayrı Kayıt Kodları tahsis edilebilir.

#### Örnek:

AA2 = 'X Şirketi' tarafından ses kayıtları için ISRC'de kullanılan Kayıt Kodu.

ZZ8 = 'X şirketi' tarafından müzik video kayıtları için ISRC'de kullanılan Kayıt Kodu.

2. Kayıt formatına ilişkin bilgi, kayıt ettirenlerin repertuar veritabanlarına eklediği temel ISRC bilgisinin parçasını oluşturabilir (bkz. Kısım 4.1.5 Repertuar Veritabanlarına Kayıt). Bu bilgi, sistemin kullanıcılarına uygun bir yolla sunulabilir, böylece tahsis edilen bir ISRC'nin işitsel bir kaleme mi yoksa görsel-işitsel bir kaleme mi göndermede bulunduğunu belirlemelerine olanak tanır.

Ancak her ajans, seçilen yöntem ile ISRC sisteminin bölgesindeki kayıt ürünlerini karşılayacak yeterli numaralama kapasitesine sahip olduğundan emin olmalıdır.

### 3.7 ISRC'nin Kodlanması

ISRC'nin kullanılan formatın ayrıntılarına uygun olarak pre-mastering veya yazım aşamasında dijital ses taşıyıcılarda kodlanması gerekmektedir.

Böylece, bir Masterın tamamlandığı ve bir kaydın piyasaya sürülme kararı alındığı zaman her kayıt için bir ISRC tahsis edilmiş olmalıdır.

Normalde, kullanılan yazma sistemi ISRC'nin her iz (track) ile bağlantılı olmasına olanak tanır. Durum böyle olmadığında, Uluslararası ISRC Ajansı bu tür sistemlerin üreticileri ile görüşerek ISRC

yeteneğinin dâhil edilmesinin bütün taraflar için faydalarını tanıtabilir. Ancak bu arada yazma sistemi ISRC'nin iz (track) ile bağlantılı olmasına izin vermese bile ISRC'ler tahsis edilmelidir.

Yeni formatlar ortaya çıktıkça, Uluslararası ISRC Ajansı, ISRC'nin onlar ile de uyumlu hale getirilmesi için ilgili endüstriler ile birlikte çalışacaktır.

### **3.7.1 Yoğun Disk (CD)**

Yoğun Diskler için, ISRC'ler ve diğer güç kalitesi (GK) verileri disk masterleme sürecinde disk alt kodunda (K kanalı) kodlanır. Bu nedenle, CD Pre-Master'inde her iz (track) için ISRC'lerin kodlanması gerekir. Dijital Kopyasının Alınması Yasaktır etiketi (uygunsa) ile birlikte ISRC kodları ve EAN-Avrupa Madde Numarası/UPC-Evrensel Ürün Kodu gibi ilgili satış noktası kodu, özgün Master'den pre-mastering sürecinde Pre-Master'e eklenmelidir.

### **3.7.2 Mini Disk**

Mini Disk süreci, Yoğun Disk süreci ile çok benzerdir.

### **3.7.3 Ses DVD'si**

Ses DVD'sinde, ISRC, bir ses akışının paket başlıklarında yer alır ve yazma sistemlerince dâhil edilebilir.

### **3.7.4 Video DVD'si**

Video DVD'sinin yapısı Ses DVD'sinin yapısına benzer ve ISRC yazma sistemleri tarafından eklenebilir.

### **3.7.5 Süper Ses CD'si**

SACD (Süper Ses CD'si) formatı için ISRC kodlama açıklaması, SACD Sistemi tanımı Bölüm 2, Ses Açıklamaları'nda yer almaktadır. ISRC ve Tür Listesinin, her iz (track) için bilgiler bulunduran "Area TOC" adlı alanda mevcut olması gerektiği belirtilir. SACD açıklamasında, ISRC'nin mevcut olduğu ama atanan bir kod olmadığı durumda SIFIR kodunun (00h) otomatik olarak kullanılması tavsiye edilir.

### **3.7.6 VHS Müzik Video ve diğer analog teyp formatları**

Analog formatta ISRC bilgilerinin taşınabileceği açıkça belli bir yer yoktur. Müzik videoları yayıncılara verildiğinde, videodan önceki zaman saatinde ve videonun yanındaki belgelerde bir ISRC numarası bulunması tavsiye edilir.

### **3.7.7 Elektronik Ortamda Dağıtılan Müzik**

Elektronik ortamda dağıtılan müzik için kullanılan çoğu format, yazma yazılımı tarafından eklenebilen bir ISRC'nin dâhil edilmesine olanak tanır.

Elektronik ortamda dağıtılan formatların birkaç iz (track) içerdiği durumda, her izin ISRC'si dosyanın üst verilerinde iz ile bağlantılı olmalıdır.

### 3.7.8 MP3'ler

MP3 formatı ISRC gibi hakların yönetimine dair bilgilere olanak tanımakla birlikte, bu olanak nadiren kullanılmaktadır. Uluslararası standardın parçası olmayan ama ISRC'nin kodlanmasına olanak sağlayan ID3 etiket sistemi kullanılır.

Bu nedenle, ISRC'nin ID3 etiketine kodlanması tavsiye edilir.

## 4 Uygulama Esasları

### 4.1 İlkeler

#### 4.1.1 Yaratıcı Girdi

Yeni yaratıcı veya sanatsal girdi olması durumunda bir kayıttaki her ize (track) ayrı bir ISRC tahsis edilmelidir, ancak yeni bir albüm kaydında değiştirilmeden yeniden kullanılan bir ize kod verilmez.

#### 4.1.2 Ayrı Kullanım

Eğer gelecekte varlıkların ayrı ayrı kullanımı söz konusu olursa ve bunun parasal değeri olmasa da, ISRC tahsis edilmelidir. Örnek olarak, 30 saniyelik klipler, saklı izler, ara fasıllar, alıntılar ve skeçler gösterilebilir. Bu çeşitli örnekler Kısım 4.9.4 Özel Durumlar altında tek tek el alınacaktır.

#### 4.1.3 Yeniden kullanamama

Bir kaydın benzersiz ve kesin olarak tanımlanmasını temin etmek için, bir kere tahsis edilmiş bir ISRC hiçbir şart altında yeniden kullanılmamalıdır. Kullanılırsa, teknik bir hata nedeniyle numaralandırmanın yanlış yapıldığı anlaşılır. Bu durumda, numaranın kullanılabilir numaralar listesinden silinmesi ve bir başka kayda tahsis edilmemesi gerekmektedir.

Kayıt Ettirenler, bu şekilde silinen numaraları ve onların hatalı olarak verildiği kayıtları Ulusal Ajansa, repertuar veritabanlarına ve bütün ilgili iş ortaklarına bildirmelidir.

Bir kayıt gözden geçirilerek değiştirilmiş veya tamamen yeniden masterlenmiş bir biçimde yeniden piyasaya çıkarılırsa yeni bir ISRC tahsis edilmelidir. Ayrıca bkz. Kısım 4.9.1 Remiksler / Düzenlemeler / Stüdyo Kayıtları ve Kısım 4.9.10 Yeniden masterleme.

#### 4.1.4 Formattan Bağımsız Olma

Piyasaya hangi formatta sunulduğuna bakılmaksızın, değiştirilmemiş her bir kayıt için tek bir ISRC kullanılır.

#### 4.1.5 Repertuar Veritabanlarına Kayıt

ISO 3901: 2001'de (tekliği sağlamak için gerekenler dışında) kayıt tutma ve kod tahsisini Ulusal Ajans veya bir başka kuruluşa kaydettirme yönünde herhangi bir yükümlülük bulunmamakla birlikte, bu tür

kayıtların tutulmaması ve kapsamlı veritabanlarının bulundurulmaması halinde ISRC sisteminin pek az değeri olacaktır. Bu nedenle, Kayıt Ettirenlerin düzgün biçimde kayıt tutmaları ve kaydın (üst veriler) ve tahsis edilen ISRC'nin ayrıntılarının ilgili repertuar veritabanlarına dâhil edilmesini sağlamaları önemle tavsiye edilir. Uluslararası ISRC Ajansı, hangi şartlarda hangi veritabanının uygun olduğuna dair tavsiyede bulunabilir.

Asgari bir üst veri dizisini standartlaştırmak üzere çalışmalar başlamıştır. Bu çalışma Uluslararası ISRC Ajansı tarafından kullanıcılar ve Ulusal Ajanslarla işbirliği halinde yürütülmektedir ve tamamlandığında Bölüm 5'te yer alacaktır.

## 4.2 Sevk ve İdare

### 4.2.1 Ulusal Ajanslar Tarafından Sevk ve İdare

ISRC Sistemi, iyi niyetli bütün ses ve müzik video kayıt yapımcılarına açıktır: şirketler kadar bireyler de buna dâhildir. Eğer bir Ajans, emin olmadığı bir kişi veya kuruluştan başvuru alırsa, Başvuran ile görüşülerek ISRC Sisteminin amacını ve kendi yükümlülüklerini (bkz. Kısım 4.2.2 Kayıt Ettirenler Tarafından Sevk ve İdare) anladığından emin olunması tavsiye edilir.

Eğer bu kontrollerin ardından Ulusal Ajans Başvuran tarafın iyi niyetli bir yapımcı olmadığına ikna olursa, bu durum Uluslararası Ajansa bildirilmelidir, böylece Uluslararası Ajans hem geri çevirme işlemi ile ilgili sorulara yanıt verebilir hem de bu tür durumların sayısını takip edebilir.

### 4.2.2 Kayıt Ettirenler Tarafından Sevk ve İdare

Kayıt Ettiren, Tanımlama Kodunu tahsis etmekten sorumludur (bkz. Kısım 3.5.5 Tanımlama Kodu).

Kayıt Ettirenler ancak Ulusal ISRC Ajansından (veya uygun olan hallerde Uluslararası ISRC Ajansından) bölgeleri için Kayıt Kodu çıkarıldıktan sonra ISRC'leri tahsis edebilirler, bkz. Ek Bir: Ajanslar listesi veya [www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc) adresinde bu Ajansların bir listesi.

Bir kaydın sahibi, bir başka kuruluş ile onun adına ISRC'lerin çıkarılması için düzenlemelere gidebilir. Böyle yapıldığı durumlarda, teklifin korunmasını ve kaydın ayrıntılarının ilgili bir repertuar veritabanına sunulmasını sağlamalıdır.

Bir kayda ilişkin haklara ve onların lisanslamasına dair bütün ilgili belgelerde ISRC yer almalıdır.

Kayıt Ettiren, yetkin bir kişinin ISRC tahsis edilmesinden ve geçerli yönetmeliklerin uygulanmasından sorumlu olmasını sağlamalıdır.

Kayıt Ettiren, tahsis edilmiş olan bütün ISRC'lerin kaydını tutmalıdır.

### 4.3 ISRC uygulaması örnekleri

#### Örnek 1. Yeni Kayıt:

1991 yılında tamamlanmış kayıtların masterlerinden alınan on kayıttan oluşan bir albüm için, ISRC'nin kayıtların tamamlanmasının ardından o yıl tahsis edildiği durumda.

ISRC FR-Z03-91-01231 (Kayıt No 1)

ISRC FR-Z03-91-01232 (Kayıt No 2)

ISRC FR-Z03-91-01233 (Kayıt No 3)

ve benzeri şekilde devam ederek...

ISRC FR-Z03-91-01240 (Kayıt No 10)

#### Örnek 2. Derleme:

Daha önce piyasaya sürülmüş kayıtlardan derlenen yeni bir albüm için

Kayıtların eksiksiz olarak bütün halde kullanıldığı örnekler

ISRC FR-Z03-91-01234 (Kayıt No 1)

ISRC FR-Z03-90-02345 (Kayıt No 2)

ISRC FR-Z03-89-03456 (Kayıt No 3)

ve benzeri şekilde devam ederek...

ISRC FR-Z03-88-06789 (Kayıt No 10)

Önceki yıllarda tahsis edilen ISRC'lerin muhafaza edildiğine ve kayıtlara yeni ISRC'lerin tahsis edilmediğine dikkat edilmelidir.

### 4.4 Bağlantılı Video Varlıkları

ISRC, ses kayıtlarını ve müzik video kayıtlarını tanımlamak için kullanıldığı gibi, aşağıda belirtilen işitsel ve görsel-ışitsel materyallerin tanımlanması için de kullanılabilir:

- piyasaya sürülen bir ses kaydı veya kısa müzik videosu ile yakından bağlantılı olan,
- onunla bağlantılı olarak piyasaya sürülen, ve
- müzik temsilinin içeriğinin önemli bir bölümünü teşkil etmediği örnekler (örneğin, röportajlar, belgesel materyal, vs.)

Bu hükümden yararlanan Kayıt Ettirenler, bu tür materyallerin repertuar veritabanlarına sağlanan üst verilerde açıkça tanımlanmış olmasını sağlamalıdır.



## 4.5 Konser Videoları

Bütün bir konserin videosu yayımlandığında (perakende ürün olarak, elektronik ortamda dağıtılmak üzere veya yayın kuruluşlarında gösterilmek üzere), normal şartlarda kaydın ISRC ile tanımlanması gerekmektedir.

Eğer bu kaydın belli bölümleri sonradan ses kaydı, müzik video kaydı veya bir başka video varlığı olarak kullanılırsa (bkz. Kısım 4.4 Bağlantılı Video Varlıkları), o zaman, ayrı ayrı kullanılan bölümlere ayrı ISRC'ler tahsis edilmelidir.

## 4.6 Telif Hakkı Süresi Sona Eren Kayıtlar

Telif hakkı süresi sona erse bile kayıtlara ISRC tahsis edilmelidir.

Bir ülkede kamuya açık olan bir kayıt bir başka ülkede koruma altında bulunabilir. ISRC olmadan böyle bir kaydın kullanımının takip edilmesi olanaksızdır. Kayda ilişkin haklar sona ermiş olsa bile, yazarlara ve yayıncılara karşı yükümlülükler devam ediyor olabilir. Ayrıca, İngiltere'de 1988 yılında gerçekleşen durum gibi, sona ermiş hakların sürenin uzatılması yoluyla yeniden canlandırılması durumu ortaya çıkabilir. ISRC olmadan, bu şartlar altında kayıtların kullanımını takip etmek olanaksız olurdu.

## 4.7 Çoklu Kanal Remiksler

Bir izin (track) çoklu kanal bir miksi, aynı materyalin stereo miksinden farklı bir ISRC'ye sahip olmalıdır.

### Örnek:

Aynı 48 izli master teybin ("çoklu izli") 5.1 miksi ve stereo miksi, aynı kişi tarafından aynı zamanda yapılmış olsa bile, farklı ISRC'lere sahip olmalıdır.

Ancak stereo iz, çoklu kanaldan tüketici cihazındaki basit bir miksleme süreci yoluyla elde edildiyse, yeni bir ISRC tahsis edilmez.

### Örnek:

Bir Ses DVD'sinde bulunan ve aslında sabit katsayılar (sol = 0.7 sol ön + 0.5 orta + 0.2 sol surround – 0.1 sağ surround) uygulanarak diskteki 5.1 izden elde edilen bir stereo iz, 5.1 kanal izi ile aynı ISRC'ye sahip olmalıdır.

Genel olarak, tüketici cihazında yapılan ses işlemesi, işlemeyi açma ve kapama kontrolleri asıl kayıtlar taşınsa bile, yeni bir ISRC tahsis edilmesine gerekçe oluşturmaz.

**Örnek:**

Tüketici cihazında bir 5.1 izinden işlenerek oluşturulan, kulaklıkla dinlenmek üzere tasarlanmış bir iz, 5.1 ile aynı ISRC'ye sahip olmalıdır.

Aynı miks farklı teknolojiler kullanılarak temin edildiyse, ister aynı taşıyıcıda ister farklı taşıyıcılarda olsun, aynı ISRC kullanılmalıdır.

**Örnek:**

Aynı çoklu kanal izi hem ses hem video oynatıcılarda (sırasıyla Pulse Code Modulation (PCM)/Meridian Lossless Packing (MLP) ve Dolby Digital/AC3) çalınmak üzere bir DVD diskinde yer alıyorsa, aynı ISRC kullanılmalıdır. Ancak bu teknolojilerle miksler farklı olabilir – çünkü örneğin, PCM/MLP'den farklı olarak, Dolby Digital “.1” kanalda bant sınırı koyar. O zaman farklı ISRC'ler uygulanmalıdır.

**4.7.1 Kayıt Tutma**

Tutulan kayıtların, aynı materyalin farklı “kayıtlarını” ayırdığı gibi, aynı materyalin çoklu kanal miksleri için farklı versiyonlarını da birbirinden ayırması Kayıt Ettirenin sorumluluğundadır.

**4.7.2 Taşıyıcılara Kodlama**

Bazı taşıyıcılar, aynı materyalin farklı miksleriyle farklı ISRC'lerin bağlantılı olmasına olanak vermemektedir. Bu durumda, kayıt ettiren farklı ISRC'ler tahsis etmeli, ancak söz konusu taşıyıcıya yalnızca bir ISRC uygulanmalıdır. Uluslararası ISRC Ajansı bu koşullar için bir prosedür önerecektir.

**4.7.3 Yıl Kodu**

Güncel tavsiyelere uygun olarak, Yıl Kodu unsuru ISRC'nin tahsis edildiği yılı yansıtmalıdır. Bu nedenle, daha önce piyasaya sürülmüş bir materyalin çoklu kanal miksine bir ISRC tahsis edildiğinde, çoklu kanal miksi için kullanılan yıl kodu ISRC'nin tahsis edildiği yıla ait olmalıdır.

**4.8 Yıl Kodu**

Yıl Kodu unsuru, ISRC'nin tahsis edildiği yılı yansıtmalıdır. Bu durumda, aslında 1996'da piyasaya sürülmüş ama 2001 yılına kadar bir ISRC tahsis edilmemiş bir iz, 2001 Yıl Koduna (“01”) sahip olmalıdır. Yıl kodunun telif hakkı bakımından herhangi bir önemi yoktur ve bir ISRC'deki Yıl Kodu güncel yıl olarak verilmelidir.

Ayrıca, yıl kodu yalnızca iki rakamdan oluşsa da, ISRC'de 2000 Yılı ('Y2K') sorunu yoktur. ISRC sisteminin 2000 Yılı sorunu 2040 yılına kadar ortaya çıkmayacaktır, çünkü ISRC'nin Yıl unsurunun kayıt yılını tespit etmesi yönündeki daha önceki tavsiyelere göre dahi, 1940'tan önceki yılların kullanılmaması yönünde bir tavsiye bulunuyordu. Yine de 1940'tan önceki yılları temsil eden

ISRC'lerin tahsis edildiği az sayıda kayıt bulunmaktadır; Uluslararası ISRC Ajansı ve ilgili Ulusal Ajanslar yinleme sorunlarını önlemek için tavsiyeler üzerinde çalışmaktadır. Bu tavsiyeler, bu Kılavuzun gelecekteki bir baskısında yer alacaktır.

## 4.9 Özel Şartlara İlişkin Tavsiyeler

Aşağıdaki tavsiyeler, Uluslararası ISRC Ajansı tarafından kullanıcılar ve Ulusal Ajanslar ile yapılan istişarelerin ardından sunulmuştur.

### 4.9.1 Remiksler/ Düzenlemeler / Stüdyo Kayıtları

Birden çok ses kaydının yapımı orkestrasyon, düzenleme veya sanatçı değişikliği olsun ya da olmasın aynı kayıt oturumunda gerçekleştirilirse ve bunlar muhafaza edilir veya ticari ürüne dönüştürülürse, her kayıt için yeni bir ISRC'nin kodlanması gerekecektir.

Bir kaydın her bir remiksine, düzenlemesine veya yeni versiyonuna yeni bir ISRC tahsis edilecektir.

Kayıt Ettirenin, remikslemede kullanılan özgün kayıtların ISRC numaralarını veritabanında bağlantılandırması önerilir.

### 4.9.2 Çalma süresinin değişmesi

Bir kaydın çalma süresi, hem ürün tasarımında kullanıldığı hem de telif hakkı yetkili makamları, yayın istasyonları ve hak sahipleri tarafından ücretlerin belirlenmesinde temel bir unsur olarak kullanıldığı için önemli bir özelliktir.

Çalma süresi değiştiğinde yeni bir ISRC tahsis edilmelidir.

Yeni bir ISRC'nin tahsis edilmesi gerekip gerekmediğinin belirlenmesinde aşağıdaki kurallar uygulanmalıdır.

- Bir kayıt, ilk kaydedilen modülasyon ile başlar, son kaydedilen modülasyon ile biter.
- Farklı ölçme yöntemlerinden veya sesin bitişe doğru azalmasıdaki değişikliklerden kaynaklanan ve var olan yasal haklar üzerinde etkisi olmayan çalma süresi sapmaları, yeni bir ISRC'nin tahsis edilmesine yol açmaz.
- Süre değişikliği 'müziksel veya sanatsal amaçlı olarak' tasarlandıysa yeni bir ISRC tahsis edilmelidir. Tavsiye edilen eşik değer 10 saniyedir.

### 4.9.3 Özel Durumlar

Kullanımın doğasına bakılmaksızın, bir kaydın kullanılacak olan herhangi bir yeni (ve farklı) versiyonuna ayrı bir ISRC tahsis edilmelidir (bkz. Kısım 4.9.1 Remiksler / Düzenlemeler / Stüdyo Kayıtları). Belli durumlar için özel rehber ilkeler aşağıda görülebilir.

#### **4.9.3.1 30 saniyelik klipler**

30 saniyelik kliplerin bile lisanslanması gerektiğine göre, onlar da 'ayrı ayrı kullanılabilirler' (bkz. Kısım 4.1.2 Ayrı Kullanım). Bu nedenle onlara ayrı bir ISRC tahsis edilmesi gerekir.

#### **4.9.3.2 Saklı İzler**

Bir Yoğun Diskteki saklı bir ize ISRC yerleştirilmesi bugün teknik olarak mümkün olmasa da, yine de bir ISRC tahsis edilmesi tavsiye edilir.

#### **4.9.3.3 Ara Fasıllar**

Bunlar, genellikle bir pop veya kent albümünde şarkıların arasına koyulan, müzik ve/veya konuşma içeren kısa izlerdir. Ticari ürünlerde ve tanıtım ürünlerinde bulunan bu izler, bazen kendi atlama numaralarına sahip olur, bazen de takip eden şarkıya bağlanırlar. Eğer bunlar ayrı olarak kullanılabiliriyorsa, bir ISRC tahsis edilmelidir.

#### **4.9.3.4 Alıntılar**

Bunlar, var olan parçaların seçilmiş bir bölümüdür; bir kaydın "oltası" veya dile takılan bölümü olarak ve genellikle pop müzik tanıtım ürünlerinde kullanılırlar. Birkaç saniyeden yaklaşık bir dakikaya kadar uzayabilen bu alıntılara kendi atlama numaraları verilir. Eğer bunlar ayrı olarak kullanılabiliriyorsa, bir ISRC tahsis edilmelidir.

#### **4.9.3.5 Skeçler**

Bir skeç esas olarak müzik ise veya müzik ile ilgiliyse ve ayrı olarak kullanılabiliriyorsa, bir ISRC tahsis edilmelidir.

#### **4.9.3.6 Röportajlar**

ISRC'nin tahsis edilmesi, Kayıt Ettirenin gelecekte eseri ayrı olarak kullanıp kullanamayacağına bağlıdır. Eğer kullanabilecekse, o zaman bir ISRC tahsis edilmelidir.

#### **4.9.4 Derlemeler (potpuriler)**

Daha önce piyasaya sürülmüş kayıtlar derlenirken, ISRC'ler aşağıdaki gibi kullanılacaktır:

- Daha önce piyasaya sürülmüş kayıtlar bütün olarak ve değiştirilmeden kullanılıyorsa, özgün ISRC'ler kullanılır.

- Daha önce piyasaya sürülmüş kayıtlar kısmen kullanılıyorsa, yani ses kısılıyor ve yükseltiliyorsa, yeni bir ISRC tahsis edilmelidir. Sesin kısılma süresi, tavsiye edilen 10 saniyelik eşik değerini geçmelidir.

#### **4.9.5 Var olan kayıtlara ISRC tahsis edilmesi**

ISRC tahsis edilmemiş olan kayıtlara, yeniden piyasaya sürülmeden önce, kayıtların güncel hak sahipleri tarafından ISRC sağlanmalıdır. Bu durumlarda, Kayıt Kodu, güncel hak sahibine ilişkin olacaktır.

#### 4.9.6 Tarihsel kayıtların restorasyonu

Yeniden masterleme ve düzenleme teknolojileri (perdelerin yeniden ayarlanması, denge ayarlarının yeniden yapılması, gürültüden arındırma, çıtırtı temizleme vs. dâhil) tarihsel kayıtların günümüz kalite standartlarına ulaşabilmesi için pek çok işleme yolu sunmaktadır. Ses kalitesinin tam bir restorasyonu gerçekleştirildiğinde, işlenmiş kayıt ayrı bir kayıt olarak değerlendirilir ve böylece yeni bir ISRC tahsis edilir.

#### 4.9.7 Aracılara satılan, lisanslanan veya onlar tarafından dağıtılan kayıtlar

Kaydın kimin tarafından veya ne zaman üretildiği, dağıtıldığı veya satıldığına bakılmaksızın ISRC korunmalıdır.

#### 4.9.8 Lisanslanmış repertuar

ISRC numaraları, lisans verenden kaynaklanmalı ve lisans verenin kayıt kodunu taşımalıdır. Kayıt kodu bulunmuyorsa, nasıl kayıt kodu alınacağı konusunda lisans vereni bilgilendirmek lisans sahibinin görevidir. Lisans verenin ISRC tahsis etme kabiliyeti veya isteği bulunmadığı durumlarda, Ulusal ISRC Ajansları lisans sahibini ISRC tahsis etmeye yetkili kılabilir. Ayrıntılar ISCR internet sitesinde ([www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc)) ISRC 2007/02 Bülteninde yer almaktadır.

#### 4.9.9 Bölünmüş paylar

Bölünmüş sahipliğe dâhil olan kişiler, izi (track) tanımlamak için kullanılan tek ISRC'nin tahsis edilmesinden kimin sorumlu olacağına karar vermelidir. Bir kaydın dünya çapında tekliği temin edilmelidir.

Repertuar veritabanları, diğer kullanıcılar ve meslek birlikleri (uygulanabildiği yerde) kendi bölgelerindeki hak sahipliklerinden haberdar edilmelidir. Belli bir Ülke Kodu ile bağlantılı olarak Kayıt Kodunun kullanılması o bölgede veya bir başka bölgede hak sahipliği göstergesi değildir.

#### 4.9.10 Yeniden masterleme

Bir iz, yeni bir taşıyıcıda yeniden yapım amacıyla ses kalitesi restorasyonu olmadan (ayrıca bkz. Kısım 4.9.1 Remiksler / Düzenlemeler / Stüdyo Kayıtları) yeniden masterlenirse, yeni ISRC gerekmemektedir. Yine de, ses restorasyonu (tamamen yeniden masterleme) ile basit yeniden masterleme arasındaki sınırın nerede çizileceği kararı Kayıt Veren sorumluluğudur.

#### 4.9.11 Klasik Repertuar

Klasik müzikte icracılar genellikle bölümden bölüme değişiklik gösterir (örneğin, Handel'in Messiah'ı) ve bireysel bölümler giderek daha fazla yayımlanmaktadır. Bugüne kadar böyle pek çok bölüm ayrı ISRC'lerle tanımlanmamıştır. Bazı bölgelerde müziğin tamamı bir ISRC ile tanımlanmakta, bireysel

bölgümlere başka ISRC'ler verilmektedir, bunlar da daha sonra ilgili veritabanı sistemlerinde bağlantılandırılmaktadır.

Haklar genellikle bölümden bölüme değışiklik gösterdiğinden, bileşik bir kaydın her bölümüne (örn. iz) ayrı ISRC'lerin tahsis edilmesi, kaydın bütününe de genel bir ISRC verilmesi tavsiye edilir. Ancak eserin bölümlerinin hepsinin ayrı ayrı kullanılabilmiş durumda, Kayıt Ettiren, klasik eserin bütününe bir ISRC tahsis etmektense yalnızca klasik eserin bölümlerine ISRC'ler tahsis etmeye karar verebilir.

Uygulamalar (yalnızca kaydın bütününe bir ISRC tahsis edilmesi) devam edebilir ancak yukarıdaki tavsiye mümkün olan en kısa sürede uygulama konmalıdır.

#### 4.9.12 Zil Sesleri

Hak sahibi, cep telefonlarında kullanılan, zil sesleri diye bilinen dijitalleştirilmiş ses dosyası parçalarını açık bir biçimde tanımlamaya gerek görürse, onlara ISRC tahsis edilmesi tavsiye edilir.

Sistemin bütünlüğü zarar görmediği sürece, kullanıcılar ISRC'yi başka biçimlerde de kullanmakta özgürdür. Eğer tam parça önemli olarak görülüyorsa, 'ISRC GB-XX1-02-12345' den 30 saniyelik klip' olarak tanımlanabilir. Eğer tam parça önemliyse, 'ISRC GB-XX1-02-12345' den Odk36sn ile 1dk06sn arası' şeklinde tanımlanabilir.

#### 4.10 Yazılımda ISRC Uygulaması

ISRC bilgisayar yazılımında görüntülediğinde, dört unsurun kısa çizgilerle ayrılması gereklidir (bkz. Kısım 3.5.1 Genel). Bağlamın gereksiz kılmadığı hallerde (çizelge halinde sunum gibi) kodun önüne 'ISRC' karakterleri getirilmelidir.

Bilgisayar yazılımı bir kullanıcıdan girdi aldığı anda, kullanışlı olarak, dört unsuru alıp bunları kullanıcılara ayırıcı kısa çizgileriyle beraber sunabilmektedir. Yazılımcıların, Ülke Kodu ve Kayıt Kodu unsurları için varsayılan değerleri kullanıcı tarafından tanımlanabilir halde bırakmaları, Yıl Kodu unsuru için güncel yılı varsayılan olarak ayarlamaları ve Belirleme Kodlarının sıralı tahsisine olanak tanımları teşvik edilmektedir. Tahsis edilmiş ISRC'lerin yerel bir veritabanına girilmesi, kullanıcılara önemli oranda yardımcı olabilir. Uygun repertuar veritabanlarına otomatik kayıt da (bkz. Kısım 4.1.5 Repertuar Veritabanlarına Kayıt) teşvik edilmektedir.

### 5 ASGARİ ÜST VERİ GEREKSİNİMLERİ

Kısım 4.1.5 Repertuar Veritabanlarına Kayıt'ta belirtildiği üzere, ISRC sisteminden azami fayda sağlamak için, Kayıt Ettirenler kaydın ayrıntılarının uygun bir repertuar veritabanına sunulmasını

sağlamalıdır. Bu veritabanlarının yöneticileri kayıtların benzersiz tanımlaması için gereken verileri belirteceklerdir ancak bu verilerin asgari bir grubu Uluslararası ISRC Ajansı tarafından belirlenecektir. Bu bölüm gelecekte gözden geçirilerek bu asgari veri grubuna dair açıklamalar eklenecektir.

## 6 VERİ ALIŞVERİŞİ STANDARTLARI

Son dört yıl içinde, kayıtlara dair bilgi alışverişi standartlarının geliştirilmesiyle ilgilenen aşağıdakiler gibi birtakım projeler ortaya çıkmıştır.

- Müzik Endüstrisi Birleşik Tanımlayıcılar Projesi (MI3P) –IFPI ve RIAA'nın (Amerika Kayıt Endüstrisi Birliği) BIEM ve CISAC tarafından temsil edilen müzik hakları birlikleri ile birlikte bir girişimi;

- Hareketli Resim Uzmanları Grubu - MPEG-21 Dijital Parça Beyanı.

- MUSE Dijital Medya İletişim Sistemi – değer zincirindeki çeşitli taraflar arasında veri alışverişine yardımcı olmak üzere standartların geliştirilmesi amaçlı, Avrupa Komisyonu destekli bir proje.

Uluslararası ISRC Ajansı, önümüzdeki on iki ay boyunca, kullanıcılar ve Ulusal Ajanslarla işbirliği halinde, repertuar bilgileri için veri alışverişi standartları oluşturma yönünde çalışmalara devam edecektir.

Bu bölüm gelecekte gözden geçirilerek bu veri alışverişi standartlarının tanımı eklenecektir.

## 7 ULUSAL AJANS GÖREVLENDİRMESİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER

### 7.1 Ulusal Ajansların Görevlendirilmesi Prosedürü

IFPI Sekreterliği, ISO (Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı) tarafından Uluslararası Standart Kayıt Kodu (ISRC) için Uluslararası Kayıt Merkezi olarak görevlendirildiği 1989 yılından bu yana, 49 ulusal ISRC Ajansı görevlendirmiştir.

Bunların tam listesi [www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc) adresinde görülebilir.

Ulusal ISRC Ajanslarının sorumlulukları, Kısım 3.4.2 Ulusal Sevk ve İdare'de yer almaktadır.

Bir kuruluş Ulusal ISRC Ajansı olarak görevlendirilmek istediğinde aşağıdaki prosedür uygulanır:

1. Ulusal ISRC Ajansı olmak isteyen kuruluş standart formu (bakınız Ek İki - Ulusal ISRC Ajansı görevlendirme Başvurusu) kullanarak, bütün iletişim bilgileri, görevlendirilme gerekçelerinin açıklaması ve bu görevi yerine getirme kabiliyetine ilişkin bilgilerle Uluslararası Kayıt Merkezine (IFPI Sekreterliği) başvuruda bulunmalıdır.
2. Uluslararası Kayıt Merkezi (IFPI Sekreterliği) başvurunun özetini diğer ulusal ajanslara ve yerel kayıt endüstrisi üyelerine (başvuran kuruluş kendilerinin meslek odası değilse) gönderir. Görüşleri alır, uygun soruşturmayı yürütür ve kabul veya ret tavsiyesinde bulunur.

3. Kararın verilmesinin ardından, yukarıda belirtildiği şekilde tebliğ edilir ve IFPI web sitesinde ([www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc)) kamuya duyurularak 14 gün boyunca görüşler alınır, bu süre sonunda itiraz edilmeyen karar kesinleşir.

4. Geçici bir redde karşı başvuru sahibinin veya geçici bir kabule karşı başka bir tarafın olası itirazları IFPI CEO'su, ISO TC46/SC9 Sekreteri (ISRC ile ilgilenen standartlar komitesi) ve ilk iki üyenin kabul ettiği bağımsız bir uzmandan oluşan bir temyiz heyetine iletilir. Temyiz heyeti, nihai niteliğe sahip kararını verirken, ilgili bölgede hüküm süren yerel koşulları ve uluslararası ISRC sisteminin sorunsuz işleyişini dikkate alır.

5. Kabul edilen başvuru sahiplerinin adları IFPI web sitesinde yayınlanır.

## 7.2 Ulusal Ajansların Rapor Verme Süreci

ISO 3901'e göre, Ulusal ISRC Ajansları kendi bölgelerinde/ülkelerindeki ISRC uygulamalarına ilişkin olarak yılda bir kez Uluslararası ISRC Ajansına (IFPI Sekreterliği) rapor vermekle yükümlüdürler. Bu raporlar standart formatta elektronik ortamda gönderilmelidir.

Her yıl Nisan ayında, Ulusal ISRC Ajansları tahsis ettikleri (halen kullanımda olsa da olmasa da) bütün kayıt kodlarına ilişkin aşağıdaki bilgileri Uluslararası ISRC Ajansına iletmelidir.

Ülke Kodu	Kayıt Kodu	Ses veya Video	Kayıt Ettiren Adı ve Adresi	İletişim Kurulacak Birim veya Kişi	Kayıt Kodunun Verildiği Tarih
-----------	------------	----------------	-----------------------------	------------------------------------	-------------------------------

Veriler tercihen bir Excel çalışma tablosunda (.xls), olmazsa, virgül ile ayrılan değer dosyasında (.csv) sunulmalıdır. Verilerin tesliminde kullanılacak diğer formatların öncelikle Uluslararası ISRC Ajansı tarafından onaylanması gerekmektedir.

Aynı zamanda, her Haziran ayında yayımlanan ve ISO 3901 uyarınca ISO'ya gönderilen ve genel tanıtım amaçları için kullanılan Yıllık Gözden Geçirme Raporu için esas teşkil edecek bilgiler de talep edilmektedir. Bu yayın için gerekli veriler her yıl değişebilir, ancak amacı ISRC kullanımına daha büyük ilgi ve mutlak katılımı teşvik etmek, en iyi uygulamaları gözler önüne sermek, ISRC sisteminin dünya çapında uygulanmasını ilerletmek amacıyla atılan adımlara ışık tutmaktır.



## 8 TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Bu sözlük, bu belgede ve ISRC sistemi içinde özel bir anlamda kullanılan anahtar terimleri içermektedir. Mümkün olduğunca kısa ve öz tutulmuş olup, benzer veya örtüşen tanımlamaları önleyecek biçimde yeni terimleri tanımlamaktadır.

Terim	Tanım veya eşanlamlı terim(ler)
Başvuran	Ses ve/veya müzik video kayıtları üreten ve bir ISRC Ajansından Kayıt Kodu almak isteyen, bireyler dâhil olmak üzere, herhangi bir kişi veya kuruluş
CD	Yoğun Disk - bir ISRC'nin içine kodlanabileceği bir dijital format
Tanımlama Kodu	ISRC tanımlayıcısının dördüncü unsuru. Her izi ayırmak için kullanılan beş haneli benzersiz gönderme.
DVD	Gayri resmi olarak Dijital Video Disk veya Dijital Çok Yönlü Disk olarak bilinir. Bir ISRC'nin içine kodlanabileceği optik disk saklama teknolojisi ve formatı.
DVD-A	Ses DVD'si. DVD'nin bir uygulama formatı.
DVD-AR	Yeniden yazılabilir ses DVD'si. DVD'nin bir uygulama formatı.
Uluslararası Ajans	Uluslararası Fonogram Endüstrisi Birliği (IFPI), ISRC Sisteminin küresel olarak izlenmesi için ISO tarafından görevlendirilmiştir; Ulusal Ajansın olmadığı bölge veya ülkelerde Ulusal Ajansın görevini yerine getirir.
ISRC	Uluslararası Standart Kayıt Kodu
Lisans Sahibi	Kendi ürünlerinde kullanmak üzere, hak sahibi olmadığı bir ses veya müzik video kaydının kullanımını müzakere eden bir şirket veya birey
Lisans Veren	Kendi ürünlerinde kullanmak üzere hak sahibi olmadığı bir ses veya müzik video kaydının kullanımını müzakere eden bir şirket veya bireye lisansı verilen bir ses veya müzik video kaydına ilişkin haklara sahip bir şirket veya birey.

Üst veriler	Bir ses veya müzik video kaydı hakkındaki tanımlayıcı bilgiler
MP3	MPEG 1, Katman 3 - ses kayıtlarını saklamak için kullanılan, Hareketli Resim Uzmanları Grubu (MPEG) standartlar paketinin parçası olan bir sıkıştırma formatı
Müzik Video Kaydı	Başlangıç olarak bir izin piyasaya sürülmesini desteklemek üzere üretilmiş kısa bir müzik videosu
Ulusal Ajans	Belli bir bölgede ISRC Sistemini yönetmek için Uluslararası Ajans tarafından görevlendirilmiş bir örgüt
SACD	Super Ses CD'si – DVD'ye benzer fiziki yapıyı kullanan, yüksek kaliteli ses diski formatı
Kayıt Ettiren	Kabul edilmiş Başvuru sahibi
Kayıt Kodu	ISRC tanımlayıcısının ikinci unsuru. ISRC'yi çıkaran kuruluşu tanımlayan üç karakterli bir abecesayısal gönderme. Kayıt Kodu, onu veren Ajans içinde tektir.
Kullanıcı	ISRC Sistemi içinde bir işlev veya rol oynayan şirket veya bireydir.
Yıl Kodu	ISRC tanımlayıcısının üçüncü unsuru. ISRC'nin tahsis edildiği yılı gösteren güncel yılın son iki rakamından oluşur.

## **EK BİR: AJANSLARIN LİSTESİ**

Ulusal ISRC Ajanslarının güncel listesi [www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc) adresinde ISRC internet sitesinde bulunmaktadır.

## EK İKİ – ULUSAL ISRC AJANSLARI GÖREVLENDİRME BAŞVURUSU

### Arka Plan

IFPI Sekreterliği, ISO (Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı) tarafından Uluslararası Standart Kayıt Kodu (ISRC) için Uluslararası Kayıt Merkezi olarak görevlendirildiği 1989 yılından bu yana, 49 ulusal ISRC Ajansı görevlendirmiştir. Bunların tam listesi [www.ifpi.org/isrc](http://www.ifpi.org/isrc) adresinde görülebilir. Bu görevlendirmeler artık Ulusal ISRC Ajanslarının Görevlendirilmesi Prosedürü uyarınca yapılmaktadır (bkz. Kısım 7.1 Ulusal Ajansların Görevlendirilmesi Prosedürü)

Muhtemel başvuru sahiplerinin prosedürü okumaları ve aşağıdaki formu doldurmaları gerekmektedir.

Bu formu doldurduktan sonra [isrc@ifpi.org](mailto:isrc@ifpi.org) adresinden veya +44 (0) 20 7878 6832 faks numarasından “Ulusal ISRC Ajansı Başvurusu” diye belirterek Uluslararası ISRC Kayıt Merkezine (IFPI Sekreterliği) gönderiniz.

### Bölüm 1 – İletişim Bilgileri

İrtibat Kişisi	
Kuruluş	
Tam Adres	
Telefon	
Faks	
E-posta	
İnternet sitesi	

### Part 2 – Görevlendirilme Gerekçesi

Örgütünüzün ülkeniz için Ulusal ISRC Ajansı olarak görevlendirilmesinin gerekçelerini kısaca açıklayınız.

### Part 3 – Görevi Yerine Getirme Kabiliyeti

Örgütünüzün Ulusal ISRC Ajansı görevini yerine getirebileceğini düşündüren etkenler nelerdir? ISRC Sisteminin ülkenizde tam olarak uygulanmasını temin etmek için yapacaklarınız nelerdir?